

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2025–2026

Esiopetus on muuttunut 1.1.2015 velvoittavaksi perustuslakimuutoksella (1040/2014). Perusopetuslain (26 a §) mukaan lasten on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunnan velvollisuus on järjestää alueellaan asuville lapsille maksutonta esiopetusta. Vihdin kunnassa esiopetus järjestetään päiväkodeissa. Lapsen tarvitsema esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään pääasiassa samoissa tiloissa esiopetuksen kanssa. Esiopetusyksiköiden esihenkilöinä ovat päiväkodinjohtajat.

Esiopetuksessa noudatetaan Vihdin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmaa, joka pohjautuu valtakunnalliseen suunnitelmaan. Lukuvuosisuunnitelmassa jokainen esiopetusyksikkö tarkoittaa paikallisen opetussuunnitelman toteuttamista. Esiopetusryhmän opettaja tiedottaa yksikön esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmasta huoltajia esiopetuksen alkaessa ja se on huoltajien luettavissa esiopetusryhmissä.

Esiopetus on tavoitteellista toimintaa. Opetuksen tavoitteet määrittyvät opetussuunnitelman perusteiden ja niiden pohjalta laaditun paikallisen opetussuunnitelman mukaan. Lasten osaamistasolle ei opetussuunnitelmassa aseteta yhteisiä tavoitteita. Yksilöllisesti pohditut tavoitteet hyödyttävät lasten oppimista, joten opettaja keskusteleekin kunkin lapsen yksilöllisistä tarpeista, toiveista ja oppimisesta lapsen ja hänen huoltajansa kanssa. Esiopetuksen henkilöstö ottaa nämä tarpeet ja toiveet huomioon opetusta suunniteltaessa sekä oppimisympäristöjen kehittämisessä.

Esiopetuksen toiminta- ja loma-ajat

Syyslukukausi 7.8.-19.12.2025 (92 päivää)

*syysloma 13.10.-17.10.2025 (vko 42)

*joululoma 20.12.2025-6.1.2026

Kevätlukukausi 7.1.-29.5.2026 (94 päivää)

*hiihtoloma 16.2.-20.2.2026 (vko 8)

*pääsiäinen 3.-6.4.2026

*vappu 1.5.2026

*helatorstai 14.5.2026

Esiopetuksen toiminta-aika on kello 9-13

Esiopetusyksikkö, esiopetuksen henkilöstö, rakenne, oppimisympäristö, mahdolliset painotukset, retket

Esiopetusyksikkö: Etelä-Nummelan päiväkoti

Esiopetusryhmän nimi: Pihlajanmarjat

Esiopetusryhmän rakenne: 21 esioppilasta, joista 20 ovat esiopetuksen lisäksi täydentävässä varhaiskasvatuksessa.

Esiopetuksen henkilöstö: 1 Varhaiskasvatuksen opettaja, 1 Varhaiskasvatuksen sosionomi, 2 Varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa

Oppimisympäristö:

Toiminta-ajatuksen keskiössä on, että esiopetus on vuorovaikutusta lasten, varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä ympäristön kanssa. Lasten omaehtoinen ja ohjattu leikki sekä havainnolliset ja toiminnalliset työtavat ovat tärkeä osa esiopetustamme. Toimintakauden alussa, Pihlajanmarjat ryhmän sisällä, esioppilaat toimivat kolmessa pienryhmässä porrastetusti. Pienryhmätoiminnalla varmistamme lasten yksilöllisten taitojen huomioimisen ja tukemisen. Joulun jälkeen aloitamme harjoitella säännöllisemmän toimimista isommassa ryhmässä.

Fyysinen oppimisympäristö käsittää ryhmän sisätilat, jotka järjestellään kulloisellekin toiminnalle sopivaksi. Liikuteltavien seinien ansiosta jokaisella pienryhmällä on mahdollisuus toimia omien tarpeiden mukaisesti. Koulukeskuksen muita tiloja (värkkäämö, liikuntasali, näyttämö) käytämme sovittujen aikojen puitteissa.

Esiopetusyksikkömme ulkotiloja käytämme päivittäin. Läheinen Kalkkimäen metsäalue ja puistot muodostavat olennaisen osan oppimisympäristöstämme.

Sosiaalisen oppimisympäristö muodostuu niin oman esiopetusryhmän kuin koko päiväkodin muiden ryhmien ympärille. Pihlajanmarjat ryhmän esioppilaat toimivat yhteistyössä Etelä-Nummelan koulun alkuopetuksen, sekä Daghemmet Aleksandran esiopetuksen kanssa. Tänä syksynä käynnistämme myös kummitoiminnan koulun 4. luokkalaisten kanssa.

Esiopetusryhmämme tekee säännöllisesti luontoretkeä läheiselle Kalkkimäen metsäalueelle sekä läheisiin puistoihin. Retkien sisällössä on otettu huomioon esiopetuksen vuosikellosuunnitelmasta nousevat sisällöt ja teemat.

Pihlajanmarjat esiopetusryhmä vierailee toimintakauden aikana muutamia kertoja läheisessä Hoivakoti Pajulehdossa. Esioppilaat vievät hoivakodin asukkaille laulutervehdyksen. Tavoitteena on myös järjestää hoivakodin asukkaisen kanssa yhteinen askarteluhetki.

Vihdin kunnan tarjoamia kirjastopalveluita käytämme säännöllisesti. Pihlajanmarjat käyttävät joka toinen tiistai koulukeskuksen pihalle tulevan kirjastoauton palveluita. Tämän lisäksi käymme tutustumassa Vihdin pääkirjaston (Nummelassa) toimintaan.

Muut yksikön ulkopuolisen toiminnan toteutamme toiminnan sisällöstä nousevien tarpeiden ja mahdollisuuksien mukaisesti.

Keväällä 2026 esiopetuksessa olevien lasten kanssa on tarkoitus osallistua kulttuuripalveluiden järjestämään kulttuurikasvatussuunnitelman toteutukseen.

Esiopetuksen toiminnan suunnittelu ja toteutus

Toiminnan lähtökohdat

Toimintaamme ohjaa lapsilähtöisyys, leikki sekä toiminnalliset, luovuutta ja osallisuutta edistävät työtavat. Esiopetusta toteutamme valtakunnallisen esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden pohjalta laaditun Vihdin esiopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti.

Toiminnan tavoitteet

Esiopetuksen yleisien tavoitteiden sekä oppimiskokonaisuuksista kumpuavien tavoitteiden ohella Pihlajanmarjat ryhmässä tavoitteena on

Arjen taitojen osalta:

- vahvistetaan lasten omatoiminnanohjausta arjen eri tilanteissa

Tähän pääsemme, kun mallinamme lapsille toimintatapoja, jotka auttavat huolehtimaan niin itsestä kuin yhteisestä ympäristöstämme. Kuvatuki, ja strukturoitu päiväjärjestys sekä toimintojen ennakointi on keskeisessä asemassa.

Sosiaalisten- ja vuorovaikutustaitojen osalta:

- tuetaan lapsen toimimista vertaist ryhmässä

Tähän pääsemme, kun yhdessä lasten kanssa opettelemme havaitsemaan, tiedostamaan ja nimeämään tunteita. Yhdessä koko ryhmän kanssa käytämme erilaisia tarinoita ja nukketeatteria, jossa pohdimme eri sosiaalisia tilanteita ja tunteiden ilmaisutapoja. MiniVerso sovittelumallin avulla lapset pääsevät

harjoittelemaan ristiriitatilanteiden ratkaisemista. Yhteiset aamukokoukset antavat lapsille mahdollisuuden kommunikoida ja jakaa omia ajatuksia vertaisryhmän jäsenille. Yhteisillä kokouksilla harjoitellaan myös toisen huomioonottamista ja oman vuoron odottamista.

Työskentelytaitojen ja oppimisvalmiuksien osalta:

- Toimintatavat ja oppimisympäristö muokataan yhdessä lasten kanssa lasten tarpeita ja oppimista tukeva

Tähän pääsemme yhteisen leikin ja tekemisen kautta. Mietimme lasten kanssa yhdessä yhteiset ja useasti toistuvat toimintatavat sekä kiinteät työskentelymallit, jotka kantavat ja tukevat oppimista koko esiopetusvuoden ajan.

Leikin osalta

- Leikkiympäristöä suunnitellaan ja muokataan yhdessä lasten kanssa.
- Esiopetuksen henkilöstö osallistuu leikin tukemiseen ja sen etenemiseen tuomalla leikkiin uusia elementtejä.

Tähän pääsemme, kun leikki yhdistetään eri oppimiskokonaisuuksiin käyttämällä leikinomaisia ja toiminnallisia toimintatapoja. Pedagogisen dokumentoinnin avulla leikkiä kehitetään eteenpäin yhdessä lasten kanssa. Esiopetuksen henkilöstö ohjaa ja rakentaa leikkitilanteita niin, että lapsilla on mahdollisuus näyttää ja käydä läpi sekä myönteisiä sekä hankalia tunteita. Leikkitalujen avulla lapset voivat itse valita, mitä leikkejä leikkivät. Leikkejä vaihdetaan ja niitä rikastetaan lasten mielenkiinnon ja toiveiden mukaisesti yhdessä lasten kanssa

Liikunnan ja liikkumisen osalta

- liikunta ja liikkuminen on keskeisessä roolissa jokapäiväistä toimintaa.

Tähän pääsemme, kun liikuntaa eheytetään jokaiseen oppimiskokonaisuuteen. Liikunta ja liikkuminen kuuluu myös jokapäiväiseen ulkoiluun niin lasten omatoimisesti toteutettuna kuin ohjattuina tuokioina. Vähintään kerran viikossa toimintaamme sisällytetään ohjattu pidempikestoinen liikuntatuokio ulkotiloja tai päiväkotimme liikuntatiloja hyödyntäen. Liikuntatuokioihin käytämme koulukeskuksen näyttämötilaa, liikuntasalia sekä läheistä palloiluhallia. Talvella hyödynnämme Pajuniityn luistelukenttää (tai suunniteltua jääkenttää palloiluhallin viereen) luisteluun. 6-vuotiaat esioppilaat osallistuvat myös Vihdin kunnan järjestämään uinnin opetukseen Nummolan uimahallilla keväällä 2026. Esioppilaat osallistuvat Nummolan Palloseuran järjestämiin liikuntatuokioihin (2 krt syksyllä-25) sekä mahdollisesti toukokuussa järjestettävään päiväkotiturnaukseen.

Toiminnan suunnittelu

Esiopetuksen opetussuunnitelman ohella toiminnan suunnittelun ja toteutuksen lähtökohta on jokaisen lapsen aikaisemmat taidot, tuen tarpeet, kiinnostuksen kohteet ja taustat.

Toiminta suunnitellaan niin, että se kattaa niin laaja-alaisen osaamisen tavoitteet kuin oppimiskokonaisuuksista nousevat tavoitteet pedagogiselle toiminnalle.

Toiminnan suunnittelulle pohjan muodostaa syyslukukaudella pienryhmätoiminta. Arjessa toimimme kolmessa pienryhmässä tai kahdessa retkiryhmässä. Pienryhmien sisällä muodostamme vaihtuvia pienryhmiä lasten tarpeet ja arjen toimivuus huomioiden. Aamupäivisin pääsääntöisesti kaikki pienryhmät toimivat sisällä ja ulkona porrastetusti. Koko ryhmän samanaikainen toiminta lisääntyy kevätlukukaudella.

Oppimateriaalina käytämme erilaista leikki- ja toimintamateriaaleja. Opetuksessa hyödynnetään digitaalisia välineitä kuten tabletit ja älytaulu.

Toiminta suunnitellaan niin, että siihen sisältyy muutama pidempi projektityöskentelyjakso. Syyslukukaudella toteutamme ”Oma Penaali”- projektin. Kevätlukukaudella projekti toteutetaan lasten mielenkiinnoista nousseiden teemojen puitteissa. Projekteissa suunnittelu ja toteutusvaiheet dokumentoidaan. Dokumentteja hyödynnämme arvioinneissa. Projekteissa hyödynnämme myös teknologiaa.

Lasten osallisuus

Jotta lapsi kokee olevansa osallinen, on tärkeää, että hänet huomioidaan arjen konkreettisessa toiminnassa.

Aamulla jokainen lapsi otetaan vastaan yksilöllisesti, huomenta toivottamalla ja kuulumisia kyselemällä. Päivän päätteeksi jokaiselle lapselle sanotaan näkemiin/heipat. Esikoululaisen kanssa harjoittelemme myös omasta päivästä kertomista. Tämä on tärkeä osa lapsen yksilöllistä huomioimista.

Erilaisia toimintoja tehdessämme, annamme tilaa lapsen omalle mielikuvitukselle ja luovuudelle. Lasten toiveet ja mielenkiinnot rytmittävät toiminnan suunnittelua ja toteutusta. Lapset vaikuttavat omilla mielipiteillään ja toiveillaan leikkiympäristöihin ja niiden järjestämiseen. Esiopetus vuoden aikana lapsilla on myös mahdollisuus vaikuttaa toiveruokapäivän ruokalistaan, yhteisten sääntöjen ja toimintatapojen muodostumiseen sekä erilaisten juhlien sisältöihin (esim. 100 päivää eskaria juhla).

Aamukokoontumisessa jokainen lapsi saa vuorollaan olla esillä tutkittaessa kalenteriin ja säähän liittyviä asioita. Halutessaan lapset saavat toimia aikuisen apulaisina yhteisen kokoontumisen vetäjänä.

Osallisuus on myös vastuuseen kasvattamista, niinpä harjoittelempa omista tavaroista huolehtimista, jälkien siivoamista ja yhteisestä ympäristöstä huolehtimista.

Lasten kanssa yhdessä tarkastelemme toimintaa kuvien ja lasten tuotosten avulla. Toiminta ja osallisuus siihen, tulevat näin näkyväksi lapselle.

Lapset arvioivat toimintaa niin sanallisesti, kuin myös käyttäen kuvia tai peukku yös/alas merkkiä

Pienryhmätoiminta tukee lasten osallisuutta. Toiminnassa huomioidaan, että osallisuuden tasot vaihtelevat lapsen taitojen mukaan. Esiopetuksen henkilöstön tehtävänä on varmistaa, että lasten turvallisuuden tunne ei katoa.

Huoltajien osallisuus

Huoltajilla on mahdollisuus tulla tutustumaan esiopetuksen toimintaan sovittaessa. 13.02.2026 järjestämme lapselle ”tärkeiden ihmisten päivän”, jolloin huoltajilla tai muilla lapselle tärkeillä ihmisillä on ollut mahdollisuus tulla seuraamaan toimintaamme.

Viikkokirjeissä kerromme, mitä asioita viikon aikana olemme käyneet läpi, ja mitä seuraavalla viikolla on tiedossa. Kuvia ja tietoa toiminnasta on myös nähtävillä ryhmän eteisen seinällä. Näin huoltajille muodostuu käsitys esiopetuksen sisällöstä ja toiminnasta.

Huoltajien ja esioppilaiden kanssa käymme vähintään kaksi kertaa vuodessa esiopetuskeskustelun. Keskusteluissa korostamme huoltajien mahdollisuuden esittää toiveita ja kehittämiskohteita. Huoltajien kanssa keskustelemme lapsen esiopetuskeskustelussa myös siitä, mitä ja miten vanhemmat haluavat kuulla lapsen päivästä.

Toimintakauden alussa järjestämme huoltajaillan, jossa kerromme tarkemmin esiopetuksen erityispiirteistä. Tällöin huoltajilla on mahdollisuus esittää toiveita ja näkemyksiä esiopetusvuodelle. Keväällä järjestämme huoltajaillan 6- askelta kouluun teemoilta. Tällöin huoltajilla on mahdollisuus saada tietoa koulun aloituksesta. Tarkoituksena on myös vahvistaa huoltajien osallisuutta lapsen siirtyessä esiopetuksesta perusopetuksen pariin.

Päiväkodissamme toimii vanhempaintoimikunta, jonka toimintaan huoltajilla on mahdollisuus osallistua.

Lapsikohtaiset palaverit

Toimintakauden aikana henkilöstö käy kahdenkeskeisiä keskusteluja lasten kanssa. Näissä kohtaamisissa lapsi pääsee arvioimaan kuvia apuna käyttäen esiopetuksen toimintaa, kertomaan omista mielenkiinnon kohteista ja toiveista.

Huoltajat kutsutaan lapsikohtaisiin esiopetuskeskusteluihin vähintään kaksi kertaa vuodessa (syksyllä ja keväällä). Mikäli lapsi osallistuu esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuskeskustelut (vasu) käydään esiopetuskeskustelun yhteydessä.

Keskusteluissa käymme läpi lapselle ja lapsen kehitykselle tärkeitä asioita, joita henkilökunta hyödyntää lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa.

Esiopetuksessa on käytössä lapsi ystävällinen palaveri- malli. Lapset osallistuvat esiopetuskeskusteluun/varhaiskasvatuskeskusteluun ja kertovat omista mielenkiinnonkohteista, toiveista ja kokemuksista. Keskustelussa hyödynnetään lapsen kanssa käytyä arviointikeskustelua (toleranssiympyrä) sekä kuvia ja mahdollisia lapsen tuotoksia.

Pedagoginen dokumentointi

Pihlajanmarjat esiopetusryhmässä käytämme erilaisia dokumentointi muotoja:

- toiminnan valokuvaaminen niin lasten kuin henkilöstön toimesta
- lasten haastattelujen äänittäminen
- lasten tuotokset/työt
- havaintojen kirjaaminen
- tiedotteet ja informaatiot toiminnasta
- viikkokirje, jossa kerrotaan toiminnasta kuvin ja tekstin muodossa (sähköposti)

Nämä erilaiset dokumentit tuovat toimintaa näkyväksi niin lapsille kuin huoltajille ja antavat tietoa esiopetuksen henkilöstölle toiminnan kehittämiseksi.

Pedagoginen seinä ja viikkokirje, joka sisältää valokuvia ja tekstitä toiminnasta, kokoavat dokumentit yhteen ja mahdollistavat dialogin lasten, huoltajien ja esiopetuksen henkilöstön välillä.

Esiopetusvuoden aikana lasten tuottamat piirrokset, askartelut ja tehtävät kootaan lasten toimesta ”eskarikansioon ja aakkosvihkoon”. Tuotoksia tarkastellaan säännöllisin väliajoin yhdessä lasten kassa.

Esiopetuksen toiminnan sekä lukuvuosisuunnitelman arviointi

Esiopetuksessa arvioimme esiopetuksessa käytettyä pedagogiikkaa, lapsen oppimisen ja kehityksen edistymisen sekä esiopetuksen opetussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Yhteisesti sovittuina toimintatapoina käytämme havainnointia, pedagogista dokumentointia, toleranssiympyrää, sekä matematiikan perustaitojen arviointiin tarkoitettua LukiMat –oppimisen arviointia. Arvioinnissa hyödynnetään myös KieliPeda-työvälinettä. Lasten itsearviointia tuetaan keskustelemalla avoimesti arjen toiminnoista ja oppimisesta.

Henkilöstö arvioi omaa toimintaansa ja pedagogista toimintaa säännöllisesti sekä arjen toimintojen keskellä että tiimi- ja pedagogisissa viikkopalaverissa.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Tuen järjestämisen rakenteet

Arjessa toimimme kolmessa pienryhmässä tai kahdessa retkiryhmässä. Pienryhmien sisällä muodostamme vaihtuvia pienryhmiä lasten tuen tarpeet huomioiden. Pienryhmät toimivat porrastetusti.

Esiopetuksen henkilöstön kokoonpanoon kuuluu tuen lastenhoitaja, jonka tuki kohdennetaan yksittäisten lasten työskentely- ja oppimistaitojen tukemiseen esiopettajan tai varhaiskasvatuksen erityisopettajan ohjatessa ryhmää.

Tuen järjestämisen pedagogiset toimintatavat

Lasten ideat ja aloitteet otetaan huomioon toiminnan, arjen käytäntöjen ja tavoitteiden suunnittelussa.

Lasten kanssa yhdessä sovitaan käytännöistä, jotka edistävät oppimista ja oppimistilanteisiin osallistumista esim. opetustiloissa istumapaikan sijainti, mahdollisuus rauhalliseen tilaan tehtävää suoritettaessa, taukoon tai rauhoittumiseen. Rentoutuminen ja lepo huomioidaan ryhmän päiväjärjestyksessä. Toimintakauden alussa keskitymme ryhmäytymisen vahvistamiseen yhteisen leikin ja tekemisen kautta. Itsesäätelyn, kaveri- ja leikkitaitojen vahvistamisessa hyödynnetään Huomaa Hyvä – materiaalia ja MiniVerso-sovittelu materiaalia.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnitelma

Lukukauden alussa esiopettaja ja muu esiopetuksen henkilökunta havainnoi ja dokumentoi lasten toimintaa. Esiopettaja kartoittaa lasten matemaattisia taitoja LukiMat kartoituksen avulla. Esiopettaja informoi mahdollisista tuen tarpeista varhaiskasvatuksen erityisopettajaa. Tarvittaessa kartoitetaan myös kielellisiä valmiuksia.

Yleinen tukioetus toteutetaan samanaikaisopetuksena (esiopettaja ja esiopetuksen henkilöstö) eriyttämällä pienryhmän toimintaa vastamaan tuen tarvetta.

Opetuskielen tukioetus toteutetaan samanaikaisopetuksena (esiopettaja ja varhaiskasvatuksen sosionomi) eriyttämällä pienryhmän toimintaa vastamaan opetuskielen tukioetuksen tarvetta. KieliPeda materiaalia hyödynnetään kielen oppimisen arvioinnissa.

Ryhmäkohtaisen tuen toteutuksessa mukana **varhaiskasvatuksen erityisopettaja yhteisopettajana esiopettajan kanssa** kerran viikossa. Toimintaa toteutetaan pienryhmissä niin, että siitä hyöttyy koko esiopetusryhmä. Pienryhmässä huomioidaan lasten yksilölliset ohjaustarpeet. Edistymistä seurataan suunnitelmallisesti ja arvioidaan säännöllisesti niin esiopetuksen henkilöstön viikoittaisissa tiimipalavereissa kuin esiopettajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteisissä ennalta sovittavissa palavereissa.

Miten tiedossa olevat ryhmäkohtaisen tuen tarpeet huomioidaan

- Pienryhmät muodostetaan vastaamaan lasten tuen tarvetta
- Toiminnan sisältö ja pedagogiset ratkaisut suunnitellaan vastaamaan tuen tarvetta. Esiopettaja antaa yleistä tukiopetusta/opetuskielen tukiopetusta eriyttämällä esiopetusryhmän toimintaa joustavissa, pienemmissä ryhmissä tapahtuvaksi.
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja esiopettajan yhteisopettajuudella vastataan tuen tarpeeseen

Miten esiopetusvuoden aikana ilmenevät ryhmäkohtaiset tuen tarpeet huomioidaan

- Ryhmäkohtainen tuki toteutetaan niin, että siitä hyöttyy koko esiopetusryhmä
- Edistymistä seurataan ja arvioidaan suunnitelmallisesti
- Esiopettaja antaa tarvittaessa yleistä tukiopetusta/opetuskielen tukiopetusta
- Pienryhmiä muokataan tarvittaessa vastaamaan lasten tuen tarvetta

Tuen järjestämisen työn- ja vastuunjako

- Esiopettaja kartoittaa tuentarpeen
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajaa konsultoi tarvittaessa tukeen liittyvissä asioissa esiopettajaa
- Esiopettaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja suunnittelevat yhdessä ryhmäkohtaisen tuen toteutuksen sekä arvioivat sitä
- Esiopettaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja toteuttavat yhteisopettajuutta
- Esiopettaja dokumentoi tuen toteutumisen

Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

- opiskeluhoollon toimijat
- sosiaali- ja terveystalvet
- terapiatalvet
- huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö

Opiskeluhoolto

Vihdin kunnan opiskeluhoolltosuunnitelma sisältää opiskeluhoolltotyön tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Se korvaa paikalliset esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien opiskeluhoollon luvut ja toimii henkilöstön työtä ohjaavana asiakirjana. Vihdin opiskeluhoolltosuunnitelma on luettavissa esiopetusryhmässä sekä Vihdin kunnan nettisivuilla.

Opiskeluhoollon kokonaistarve

Opiskeluhoollon palveluina esiopetusyksikössämme on käytössä psykologin talvet, koulukuraattorin talvet, neuvolaterveydenhoitajan talvet sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajan yhteistyöpalvelut opiskeluhoollon kanssa, kuten lähetteen tekeminen esimerkiksi psykologille. Opiskeluhoollon tarve on säännöllistä ja koko toimintakauden kestävää. Opiskeluhoollon yhteistyötoimija tahot tulee olla saavutettavissa, kun heidän palveluitaan tarvitaan.

Opiskeluhoolltoa toteutetaan sekä yhteisöllisenä, että yksilökohtaisena opiskeluhoolltona. Yhteisöllisen opiskeluhoolltotyön tukena on Vihdin kunnan opiskeluhoollon ohjausryhmä.

Opiskeluhoollon tarpeet nousevat lasten ja perheiden tilanteista sekä tarpeista. Yksikkökohtainen opiskeluhoolltoryhmä vastaa esiopetuksen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Esiopetusryhmässä 21 lasta. Ryhmässä 2–3 lasta, joiden kanssa sovittu/tarve opiskeluhoollon psykologin talvelle.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatavat esiopetuksessa

Esiopetuksen yksikkökohtainen opiskeluhoolltoryhmä vastaa yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Yksikkökohtainen opiskeluhooltoryhmä kokoaa oman yksikkönsä opiskeluhooltoon koskevaa tietoa sekä huomioi opiskeluhooltotyön suunnittelussa ja kehittämisessä yksikkönsä esiopetuksesta nousseet ilmiöt ja tarpeet.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimijat

Yksikön opiskeluhooltoryhmään kuuluvat Psykologi Mirjami Karttunen, Kuraattori Toni Piispa, Terveystenhoitaja Anna-Maria Stick, Päiväkodin johtaja Päivikki Juntunen, Varhaiskasvatuksen erityisopettaja Sirpa Mölsä, Varhaiskasvatuksen opettaja Satu Vehviläinen

Esiopetusyksikössä toimii yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä, joka kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Aiheet yhteisöllisiin opiskeluhooltoryhmän tapaamisiin nousevat esiopetuksen ilmiöistä ja tarpeista. Päiväkodinjohtaja johtaa opiskeluhooltoryhmää ja toimii myös koollekutsujana.

Yksikön omat yhteisöllisen opiskeluhoollon toimenpiteet

Yhteisölliset opiskeluhoolto tapaamiset:

- 28.10.2025
- 24.03.2026

Jokaisen esiopetuksessa työskentelevän velvollisuus on seurata fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden toteutumista. Huolen herätessä työntekijä tuo asian esihenkilön tietoon, joka vie asiaa eteenpäin yhteisöllisessä opiskeluhooltotyössä.

Yhteisenä teemana esiopetuksessa on toimintakaudelle 2025–2026 yhteisöllisyys ja tunnetaidot. Varhaiskasvatuksen tavoitteet ja konkreettiset toimenpiteet:

- jokaisella lapsella on kaveri
- jokaisella lapsella on turvallinen aikuinen
- psykologinen turvallisuus

Lasten hyvinvointia tukeva toiminta:

- Esiopetuksen henkilöstö havainnollistaa syksyllä- 25 ja keväällä -26 Läheisyyden kehä- työkalun avulla vuorovaikutuksen laatua/suhdetta ryhmän lapsiin
- Syksyllä- 25 ja keväällä -26 ryhmässä työstetään sosiogrammi, jonka avulla havainnollistetaan ja tuetaan lasten välisiä vuorovaikutussuhteita
- Miniverso koulutus lapsille elokuussa- 25

Koulukuraattorin kanssa on sovittu tietyt käynnit ryhmään. Psykologi ja neuvolan terveydenhoitajan toimii Konsultatiivisesti sekä osallistuvat yhteisölliseen opiskeluhuollon suunnitteluun.

Lapsen poissaolot esiopetuksessa

Lapsen ollessa poissa esiopetuksesta sairauden tai muun äkillisen syyn vuoksi, huoltaja on velvollinen ilmoittamaan asiasta lapsen esiopettajalle mahdollisimman pian. Etukäteen tiedossa olevista poissaoloista (esim. lomamatkat) tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä esiopettajaan. Luvan enintään viikon mittaiseen poissaoloon myöntää esiopettaja. Pidempään kestävät poissaolot anotaan päiväkodinjohtajalta. Vihdin esiopetuksessa on käytössä lapsen läsnäolon tukemisen malli.

Yksilöllinen opiskeluhoolto

Yksilöllisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää esioppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä ja syvenemistä. Tärkeää on varhaisen tuen turvaaminen. Yksilöllinen opiskeluhoolto ja toimintatavat on määritelty tarkemmin Vihdin opiskeluhooltosuunnitelmassa.

Kiusaamisen ehkäiseminen

Alle kouluikäinen lapsi saattaa kokeilla erilaisia ei-toivottuja toimintatapoja toistamalla näkemäänsä ja kokemaansa. Häirinnän ja kiusaamisen ennaltaehkäiseminen tarkoittaa näihin tilanteisiin pysähtymistä ja puuttumista lasta rakentavalla tavalla. Esiopetusikäisten lasten välinen häirintä on useimmiten kokeilevaa ja tahatonta. Häirintä on kuitenkin hämmentävää ja satuttavaa, joten siihen tulee aina puuttua. Ristiriitatilanteisiin tulisi suhtautua oppimistilanteina, joissa henkilöstön tehtävänä on vahvistaa esioppilaiden toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.

Kiusaamisen ehkäisemisestä on kirjattu tarkemmin Vihdin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmassa sekä Vihdin kunnan opiskeluhooltosuunnitelmassa.

Yksikön kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma

Kiusaamisen ehkäisyssä painotamme sitä, että jokaisella on tietoisuus siitä, miten henkilöstö voi vaikuttaa omalla toiminnallaan ilmiön olemassaoloon. Henkilöstön tehtävänä on seurata ryhmän lasten vuorovaikutussuhteita sekä auttaa lasta saamaan myönteisiä vuorovaikutuksen kokemuksia. Työkaluina tässä käytämme sosiogrammia sekä Läheisyyden kehää.

Toimintamme keskeisenä osa-alueena on opettaa lapselle kaveritaitoja, kykyä asettua toisen ihmisen asemaan, kykyä empatiaan sekä opettaa yhteisen vastuun kantamista muiden hyvinvoinnista. Toimintamallina tässä on positiiviseen pedagogiikkaan

perustuva Vahvuusvaris materiaali. Keskittymällä erilaisiin vahvuuksiin ja hyvään, lasten itsetunto, myönteinen minäkuva ja toimijuus vahvistuvat

Lapsi omaksuu sääntöjä ja tapoja ottamalla mallia henkilöstön käyttäytymisestä ja esimerkiksi. Näin ollen pidämme tärkeänä empaattista ohjausta ja tietoisuutta siitä, että henkilöstön keskinäinen vuorovaikutus vaikuttaa siihen, miten lapsi oppii ihmisten välistä kunnioitusta.

Yksikössämme on käytössä MiniVerso sovittelumalli- jonka avulla henkilöstö auttaa lapsia löytämään ratkaisuja riitoihinsa. Sovittelu luo lapsille edellytykset aidolle osallisuudelle riitatilanteissa. Sovittelussa ketään ei leimata vaan kunnioitetaan ja kuunnellaan oman riitansa sekä sen ratkaisun asiantuntijana. Sovittelutoiminta luo mahdollisuuksia sosiaalisten- ja vuorovaikutustaitojen harjoitteluun leikin keinoin. Toimintakauden alussa esioppilaat osallistuvat MiniVerso koulutukseen. MiniVerso- sovittelua harjoittemme lasten kanssa erilaisten sosiaalisten tarinoiden avulla. Nukketeatterin/pöytäteatterihahmojen avulla lapset pääsevät pohtimaan ja ratkaisemaan erilaisia sosiaalisia kanssakäymiseen liittyviä arkipäivän tilanteita. Teemoissa hyödynnämme lasten keskuudesta nousseita tapahtumia.

Yhteistyö

- Yhteistyö alkuopetuksen kanssa
 - o Rehtori ja päiväkodin johtaja vastaavat yhteisten tapaamisten suunnittelusta ja toteutuksesta
 - o Esi- ja alkuopettajista muodostetaan yhteistyöparit (joulukuu-25)
 - o Kehitetään yhteistä toimintakulttuuria (joulukuu-25)
 - o Tavoitteena esi- ja alkuopetuksessa olevien lasten yhdessä oppiminen ja toimiminen
 - o Tavoitteena järjestää kevätlukukautena muutamia tilaisuuksia, jossa esi- ja alkuopetuksen lapset toimivat yhdessä
- Nivelvaiheessa
 - o Esiopettaja siirtää opetuksen kannalta oleelliset tiedot esiopetuksesta kouluun. Siirrettävät tiedot kattavat opetuksen kannalta tarvittavaa tietoa lapsesta oppijana ja tuovat esiin lapsen vahvuuksia ja kiinnostuksen kohteita sekä hänen tuen tarpeitaan
 - o Huhtikuussa alkaa kuusi askelta kouluun -toimintamalli, jonka osana toukokuussa koulut kutsuvat esioppilaat tutustumaan kouluun ja huoltajat vanhempainiltaan.
- Muiden toimijoiden kanssa
 - o Esiopetuksessa teemme yhteistyötä Vihdin paikallisten kolmannen sektorin toimijoiden kanssa sekä oman kunnan eri toimialojen kanssa mahdollisuuksien mukaan

Turvallisuus / varautuminen poikkeustilanteisiin

Varhaiskasvatyüksiköiden turvallisuus- ja kriisisuunnitelma sekä varautuminen poikkeustilanteisiin löytyy sähköisenä vihti.pelsu.fi/vihti.

Turvallisuutta harjoitellaan lasten kanssa mm. poistumisharjoituksilla, tunnetaitokeskusteluilla ja turvallisuutta vahvistavilla toimintamalleilla.

Koko koulukeskus osallistuu 1krt/ syksy ja 1krt/kevät poistumisharjoitukseen. Syksyisin yksikössä tehdään henkilöstön kanssa turvallisuuskävely. Sisälle suojautumisesta käydään keskustelu syksyisin turvallisuuskävelyn yhteydessä.